

Úvod

Český statistický úřad vydal v roce 2011 publikaci, shrnující výsledky voleb a vývoj systému jejich zpracování od roku 2000 do roku 2010. Výsledky byly zpracovány ve formě kartografických výstupů za správní obvody obcí s rozšířenou působností, případně za senátní volební obvody.

V kartogramech byly zobrazeny i výsledky za Prahu, neboť svěřili-li zákon orgánům hlavního města Prahy výkon státní správy, je území hlavního města Prahy správním obvodem. Ve volbách do Poslanecké sněmovny bylo hlavní město Praha identické s volebním krajem Praha.

Cílem předkládané publikace je prezentování výsledků voleb za 22 správních obvodů hlavního města Prahy. V publikaci jsou prezentovány výsledky voleb do České národní rady a do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky v letech 1992 až 2010 za strany, které získaly v příslušných volbách alespoň jeden mandát.

Vývoj volební legislativy pro volby do ČNR a Poslanecké sněmovny od roku 1990

Prvním zákonem po roce 1989, který zaváděl v České republice pro volby do České národní rady systém poměrného zastoupení a přepočítávací Hagenbach-Bischoffovu metodu, byl zákon č. 54/1990 Sb., platný od 6. března 1990. Tento zákon počítal se dvěma skrutiniemi pro přidělování mandátů. První skrutinium probíhalo na úrovni volebních obvodů, které byly vymezeny shodně s krajským členěním státu. Druhé skrutinium probíhalo na úrovni celé republiky. Kvórum pro vstup strany do prvního skrutinia bylo pro všechny kandidující strany shodné, a to 5 % z celkového počtu hlasů za Českou republiku. Zákon zaváděl také dvě podmínky pro přednostní přidělení mandátu. První podmínkou bylo, že alespoň desetina voličů dané strany využije práva přednostního hlasování a druhou získání tolika přednostních hlasů, že to byla více než polovina hlasů pro tuto stranu, odevzdaných voliči, kteří využili práva přednostního hlasování.

Od roku 1990 byl systém přepočítávání volebních výsledků na mandáty změněn celkem čtyřikrát a podle stejného modelu se výsledky zjišťovaly jen v letech 1996 a 1998. Největší změnou bylo ustoupení od Hagenbach-Bischoffovy metody a přijetí d'Hondtovy metody v zákoně č. 204/2000 Sb.

Od 28. února 1992 vstoupil v platnost zákon č. 94/1992 Sb., který vycházel ze zákona č. 54/1990 Sb. V oblasti přepočítávání výsledků hlasování na mandáty přinesl dvě změny. První změnou bylo zavedení vyššího kvóra pro postup do prvního skrutinia pro koalice volebních stran. Kvórum se zvýšilo pro dvoučlenné koalice na 7 %, pro tříčlenné na 9 % a pro čtyř a vícečlenné na 11 % z celkového počtu hlasů v České republice. Zákon přinesl i změnu podmínek pro přidělování mandátů na základě přednostního hlasování. Hranice pro postup v pořadí byla snížena na nejméně 15 % získaných přednostních hlasů.

V roce 1995 byla přijata zcela nová právní úprava voleb. Byl to zákon č. 247/1995 Sb., který vstoupil v platnost 30. října 1995. V oblasti přepočtu hlasů na mandáty byla oproti zákonu č. 94/1992 Sb. pouze změněna hranice pro přednostní přidělení mandátu na nejméně 10 % přednostních hlasů.

Zásadní změnu do přepočítávání výsledků hlasování na mandáty přinesl zákon č. 204/2000 Sb. a jeho novela č. 37/2002 Sb., která vstoupila v platnost 22. ledna 2002. Tímto zákonem bylo ustanoveno, že pro přepočet bude používána d'Hondtova metoda s řadou dělitelů počínajících číslem 1 a pokračujících čísly 2, 3, 4, 5 atd. Dále jím bylo zvýšeno kvórum pro postup koalic stran do skrutinia, pro dvoučlenné koalice bylo stanoveno kvórum 10 %, pro tříčlenné 15 % a pro čtyř a vícečlenné koalice 20 % z celkového počtu hlasů za Českou republiku. Pro postup kandidáta v pořadí pro přednostní přidělení mandátu byla zavedena jen jedna podmínka, a to získání nejméně 7 % přednostních

hlasů. Tuto podmínku změnil zákon č. 480/2006 Sb., který vstoupil v platnost 5. října 2006. Hranice pro přednostní přidělení mandátu byla snížena na 5 % získaných přednostních hlasů.

Pro všechny uvedené zákony bylo společné to, že volebním obvodem, ve kterém se stranám rozděloval určený počet mandátů, byl tzv. „volební kraj“. Do voleb v roce 1998 jich v České republice bylo 8, od roku 2002 jich je 14. Počet mandátů přidělovaných v jednotlivých krajích z 200 mandátů v Poslanecké sněmovně se stanoví poměrně na základě podílu celkového počtu hlasů pro všechny strany, odevzdaných v jednotlivých volebních krajích k celkovému počtu hlasů odevzdaných v celé republice.